

AIRIN MATKASSA 2001

Muutama vuosi sitten tein matkan Kosille, aikakauslehdessä näkemäni kuvan innoittamana. Kuva oli pikkukirkosta, joka sijaitti vuorella jonne ei ollut autotietä, vaikeaa oli löytää perille. Nähtyäni kuvan Kyklaadeihin kuuluvasta Amargoksen saaresta ja siellä olevasta Panagis Chosoviotissan luostarista siitä tuli tämänkertaisen matkani päämäärä.

Useat Kreikan matkat ovat olleet myös löytöretkiä itseeni. Joka matkalla olen löytänyt uusia puolia itsestäni, olen joutunut kamppailemaan heikkouksieni kanssa ja ollut myös ylpeä rohkeudestani. Matkalla olo opettaa elämästä! Vaikka tällaisiin omatoimisiin reissuihin sisältyy aina omat hankaluutensa ja vastoinkäymisensä, kokee todennäköisesti paljon enemmän kuin lomareissulla turistikohteissa. On myös palkitsevaa huomata selviytyvänsä ongelmasta omin avuin.

TORSTAI 19.04.

Matka alkoi läheiseltä pysäkiltä bussilla Helsinkiin. Tapasin Lappeenrantalaisen nuoren tytön, joka oli matkalla Barcelonaan. Menimme yhdessä taksilla lentoasemalle. Laukut saimme heti selvitystiskille ja ei muuta kuin sisään ja kuluttamaan aamuyöntunteja. Yö meni mukavasti "Hiljentymisen huoneessa".

PERJANTAI 20.04.

Aamukaffeille ja katselemaan heräävää lentoasemaa ja matkustajien iloisia, odotusta täynnä olevia aamuilmeitä. Ulkona oli hirveä lumisade, en ole ikinä nähnyt niin isoja "jalkarättejä". Lento myöhästyi, kun koneen siivet piti puhdistaa ruskealla aineella. Lento sujui hyvin, tosin kylmä aamiainen ei ollut kehuttava. Lapsiperheitä ja ikäihmisiä oli yllättävän paljon.

Lentokone kaartaa säteilevän meren yllä, joka näyttää kevyesti rypistetyltä turkoosilta silkkipaperilta. Tämäkö saari? Kyllä, vuori on Dikeos (846) ja näen sen korkeimman huipun. Toinen siipi painuu alas, näen kyllä vuoren rinteillä, mutkittavia teitä. Kos lepää aivan Turkin kyljessä ja saari on minulle hyvin tuttu. Astun ulos auringon paisteeseen, lämpö ryömii jokaiseen ihohuokoseen. Tuttu tuoksu: pinjoja, yrttejä, sitrusta ja kaikki tämä sekoittuu lentokentän omiin hajuihin. Bussiin ja ulos Oscar hotelliin edessä, jossa minulle tarjotaan yöpymismahdollisuutta. Tässä en aio majoittua, joten kyselemään jatkoyhteyksimahdollisuuksia. Satamassa olevan matkatoimiston edessä oli aikataulu lähipäivien lähdeistä. Samana iltana lähtisi laiva Astipaleaan, uskomatonta jo illalla 19,30. Lipun saaminen on sitten eri juttu. Tietokoneelta sitä yritetään minulle saada, mutta odottelin ja odottelin - ei onnistu. Katselen matkatoimistovirkailijaa, hänellä on Periksen profiili ja Apollo jumalan kroppa, mutta lippu ei minua kohtaa. Borite na eithete pali siis voitteko tulla uudelleen? Ei muuta kuin ulos ja hyvin ansaitulle oluelle! Tunnin kuluttua palaan toimistoon ja yhteyttä yritetään taas ja se onnistuu, saan lipun. Jätän rinkani toimistoon ja lähdän viettämään seitsemän tunnin kuumaa iltapäivää. Olo on väsynyt ja hikinen.

Seitsemän aikoihin menen satamaan, jossa on paljon laivaan lähtijöitä. Laiva tulee Rhodokselta ja menee eri satamien kautta Pireukseen. Laivan nimi on MARINA, se on iso laiva ja sinne nousu painavan rinkan kanssa vaikeaa. Ystävällinen hollantilainen herra auttaa minua laukun kantamisessa. Myöhemmin samainen herra tulee luokseni ja kyselee mistä maasta olen? Kerroin hänelle ja hän kaivoi lompakostaan kortin ja sanoi: Minulla on tuttu tyttö Suomessa, hän asuu Kouvola nimisessä kaupungissa!!! Tyttö on Eila, minäkin tunnen hänet! Maailma on pieni.

Hollantilaisella on vaimo, joka on kuuromykkä, myös mies on heikkokuuloinen, mutta hyvin me toisiamme ymmärsimme. Laivassa tapaan myös kreikkalaisen, hyvin ystävällisen naisen Rhodokselta, joka on menossa katsomaan sairasta isäänsä Astipaleaan. Laivalla on myös venäläisiä naisia, jotka ovat menossa töihin Astipaleaan, heillä on kreikkalainen opas mukanaan, kielitaidottomia ja aika sääliittäviä. Perillä 00,30, laukun raahaamista ja tutun huoneen etsiminen. Tapaan Dimitriksen ja saan huoneen häneltä. Huone on kesäterässä eli siivoamatta, kun turistit eivät vielä liiku. Oli miten oli, sänky on kunnossa ja minä sängyssä, hetken kuluttua, IHANAA!

LAUANTAI 21.04.

Herään virkeänä ja juon teetä. Haluan unohtaa uutiset, sanomalehdet, kaikki maailman kauheudet. Antautua valolle, merelle ja luonnon moninaisille ihmeille. Huoneessani on televisio ja sen myönnytyksen sallin itselleni, että jos tuntuu siltä, kuuntelen kreikan kieltä jotain oppiakseni. Tämä Astipalea on minulle tuttu saari, olen ollut täällä pari kertaa. Saari liitettiin 1948 Dodekanesian mukana Kreikan valtioon, sitä ennen se kuului Turkille. Pinta-alaltaan tämä 1030 asukkaan saari on 97 neliökilometriä. Saari on vuoristoinen ja asukkaita on pysyvästi vain kolmessa kylässä satamakaupungin lisäksi. Kaupunki on rakennettu amfiteatterin muotoon kukkulan etelärinteille ja se muodostaa upean näkymän valkoisten talojen rivien noustessa satamasta kukkulan huipulle kohti mahtavana hallitsevaa linnaa. Sekä turistipalvelut että tieverkosto ovat kehittymättömät. Lähdän ulos ja alan nousta lukemattomia portaita kohti linnaa, kunto joutuu koetukselle, mutta tästä on hyvä aloittaa liikunnallinen loma. Kiertelen kapeita kujia ja nouse linnan sisäpihalle, paluumatkalla poikkeen kafenioon (miestenpaikka) ja otan ouson kuten miehetkin tekevät. Satamapoliisin rappusilla on isot koiranpaskakaset ja sisällä patja keskellä lattiaa, kun menen kyselemään jatkoyhteyksiä Amorgokselle. Taas minulla on tuuria, huomenna 07,15 lähtee laiva, vai lähtee? Illalla söin Dimitriksen luona, siis omassa tavernassa. Dimitris kertoi pääsiäisen tapahtumista ja siitä, miten heidän poikansa kädessä räjähti raketti ja sormet menivät poikki. Poika ja vaimo ovat Ateenassa sairaalassa, surullista.

"Missään ei meri ole niin suurenmoinen. Missään se ei ole yhtä oikukas, rajaton ja kaunis. Missään ei horisontti kadota itseään niin täydellisesti rakkauden veteen kuin tämän saaren sylissä."
(Kristuksen majatalo)

SUNNUNTAI 22.04.

Pilvinen lämmin aamu, meri mylvii voimakkaasti. Pakkaan laukkuni lähtöä varten, mutta en usko, että lähtö onnistuu, tuuli on niin voimakas. Lähdän katselemaan tilannetta, satama on autio, ei

ihmisiä, ei autoja - kello on 06,30. Kaksi vanhaa herraa on aamukävelyllä, kysyn heiltä, lähteekö laiva Pireukseen? Herrat lähtevät mukaani ja herätämme satamapoliisin - ei nyt mutta iltapäivällä klo 15 - uskoisiko? Kyllä ihmiset ovat täällä meren armoilla, mutta ihanan rauhallisia ja onnellisen oloisia. Minullakin on ihanan tyyni ja rauhallinen olotila, linnut laulaa, on lämmintä ja kaikki tuoksuu. Lähdän sunnuntaikävelyllä ylös linnalle. Aivan linnan alapuolella sijaitseva Neitsyt Portaisissa kirkko on yksi koko Dodekanesian kauneimmista. Kukkaloisto on uskomaton näin keväällä. Uudelleen satamaan odottamaan laivaa ja se tulee ja lähtee klo 14,30. Laiva on iso, Romilda nimeltään, siinä on jopa liukuportaat, joten nousu sinne rinkan kanssa on helppo. Amorgokselle, Katapolan satamaan saavumme klo 18 maissa ja tulijoita laivaan on paljon. Kreikassa pääsiäisloma on pitkä, joten suuri osa laivaan nousijoista on Pireukseen matkustavia opiskelijoita. Satamassa tapaan Elenin, joka on saattamassa opiskelija tyttärtään. Eleni tarjoaa minulle majapaikkaa pensioaatissaan jos uskallan olla yksin sillä siellä ei asu vielä ketään kun ei ole turisticaika. Paikka on kaunis ja lähellä, huone puhtas ja meri parvekkeen edessä, hinta halpa - kaikki hyvin! Pimeys tulee lähes äkkiarvaamatta, punainen tulipallo sammuu mereen. Pieni valkea kappeli on hetken aikaa upea ilmestys vuoren kupeella, tuo oivallinen kävelyn puolimatka, hiljentymisen lähde Madonnan kuvan äärellä, kynttilä vainajille. Kuuntelen kaskaiden kähinää, maininkien jyryä ja sirkkojen siritystä. Nukkumaan.

MAANANTAI 23.04.

Chosoviotissan luostari

Yö oli kylmä, hurja myrskytuuli vinkui ja aallonmurtajaa vasten löi mahtavat aallot. Nukuin kaksi huopaa ja villapusero päällä, huoneessa oli kosteaa ja vuodevaatteetkin tuntuivat kylmiltä. Lämmintä vettä tuli, onneksi. Lähdin puoli kahdeksan aikaan matkaan kohti luostaria. Amorgoksen pääkaupunki on Chora ja asukkaita saarella noin 1800. Aloin nousta siksakitietä Choraan, matkaa on 6 km ja tuuli tosi kauheaa. Chora on ihastuttava kylä kapeine jyrkkine katuineen, tuulimyllyineen ja kirkkaan valkoisine taloineen. Useimmat paikat olivat kiinni tai maalarit työssään. Ihmisiä liikkui hyvin vähän kaduilla, mutta leipomosta onnistuin saamaan lämmintä leipää. Aloin laskeutua kivistä polkua, n 3 km, kohti luostaria. Luostari sijaitsee uskomattomassa maisemassa kuin pääskysenpesä liimattuna kallioon, noin 300 m korkeuteen. Chosoviotissan luostari on omistettu neitsyelle ja siellä on arvokkaita käsikirjoituksia ja ikoneita. Musta kissa otti minut vastaan portilla ja portaita oli satoja kun nousin ylöspäin.

Luostarin kissa

1000-luvulla perustettu luostari oli jotenkin hyvin pelottavan tuntuinen. Sain virkistävää vettä, sillä nousu vei jaksamisen ääri rajoille. Tapaamani munkki vastailee haparoiviin kreikankielisiin kysymyksiin ja kieltäytyy päättäväisesti asettumasta valokuvattavaksi. Ilman kuvaa luostarista en olisi koskaan lähtenyt tänne. Nyt se on nähty ja koettu - tärkeintä ei ole päämäärä, vaan liike = tässä tapauksessa matkalla olo, en jäisi tänne. Palasin polkua, tuulee, rankka kokemus.

Huoneeseen palattuani ajattelen että kreikkalaiset ovat ylpeitä kreikkalaisuudestaan, historiastaan, kulttuuristaan ja ylipäätään maastaan. Aivan niin kuin Suomea saa moittia vain suomalainen, Kreikasta saa löytää vikoja vain kreikkalainen. Illalla maistui Retsina ja kun kohotan lasin valoa vasten näen kuinka maailma ympärilläni muuttuu kullaksi. Meri huokuu, aika seisoo.

TIISTAI 24.04.

Täällä ovat oikeastaan parhaita ensimmäiset tunnit auringonnousun jälkeen. Silloin on sekä kirkasta auringonvaloa että yön suloista viileyttä. Kasvit ovat juoneet kastetta ja tuulet levähtäneet. Haluan nousta vuorenhuipulle ja tutkia antiikin raunioita ennen kuin päivä muuttuu liian kuumaksi. Paikka on Minoa nimeltään. En ole historiasta kiinnostunut, mutta vaeltaminen on hauskaa ja kun on jokin päämäärä se tuntuu hyvältä. Matka tuntuu pitkältä vaikka tienviitassa oli 4 km. Perillä istun pikkukirkon portailla ja katselen alapuolella olevaa satamaa, hiljaista ja kaunista.

Palattuani huoneeseen Eleni tulee käymään ja tuo minulle ruusuja ja ruokaa, tuoretta vuohenjuustoa, maitoa, leipää ja vihanneksia. Elenin isä on paimen joten omia tuotteita kaikki. Nainen joka matkustelee yksin on kreikkalaisten mielestä vähän "omituisen ja sääliä aiheuttava tapaus". Kreikan kielen alkeiden opettelu kannattaa, miten monta kahvikupillista olenkaan juonut mustapukuisten kreikkalaisummujen puutarhoissa sukuselvitystä tehden ja valokuvia katsellen. Ja miten monta ousolasillista olen jamastellut iättömien kauniiden pappojen kanssa. Illalla tutustun sataman pikkukujien tunnelmaan, tuoksuihin ja makuihin, pikkutavernan retsina oli mielettömän hyvää. Olo oli jotenkin haikea, olisin ehkä kaivannut puhekaveria tai kuulumisia kotoa, mutta tätä yksinäisyyttä minä olen halunnut. Muistelen kaikkia rakkaita Suomessa ja olen kiitollinen kaikesta.

Patsas Amorgoksella

KESKIVIikko 25.04.

Ihanan tyyni aamu, juon teetä parvekkeella ja katselen kalastajaveneitä, jotka palaavat mereltä. Lähden kävelemään rantapolkua pitkin päämääränä AI JANNIS pikkukirkko. Päivä on hyvin lämmin ja tyyni. Eväät mukana vietän päivän meren rannalla hyvin yksinäisessä paikassa. Kysyn itseltäni mitä ihmettä teen täällä yksinäni? Illalla sain viestin Katilta, kyyneleet tulivat silmiini, olin niin iloinen.

TORSTAI 26.04.

Eilen illalla kävellessäni satamassa huomasin, että pieni risteilyalus lähtisi aamulla Naxokselle. Laiva lähti kahdeksalta ja ilma oli mahtava merimatkalle. Naxoksen pääkaupunki Chora, on rakennettu saaren länsipuolelle ja on ehkä Kykladien kauneimpia kaupunkeja. Siellä on Marcos Sanudosin rakennuttama linna. Päivä kului kaupunkia katsellessa, illalla takaisin Amorgokselle. Yö oli jo pitkällä, kun oikaisin itseni sänkyyn kauniissa Elenin pensionaatissa.

PERJANTAI 27.04.

Kaunis aamu, luotu mietiskelyä varten. Olen yrittänyt miettiä mikä tässä maassa minua erityisesti kiehtoo ja pistää miettimään aina uusia keinoja päästä tänne takaisin. Mitään yksiselitteistä vastausta en ole löytänyt. Olen huomannut kuinka yksi ja sama asia täällä voi saada yhtenä hetkenä aikaan raivokohtauksen ja toisena sitä vain ihmetellen ihastelee. Lisäksi kaikkialla ympäröivä rajujen vastakohtien runsaus tekee kreikkalaisuuden ytimen ymmärtämisen vaikeaksi. Illalla kävin ostamassa laivalipun Astipaleaan, lippu myydään nykyisin aina ennakoltaja laivat ovat isoja ja kulkevat pitkiä matkoja saarelta saarelle. Pienet huonokuntoiset laivat eivät enää liikennöi saarten välillä. Opettelen laittamaan kännykän kellon herättämään aamulla kello kolme. Tuli viesti Marilta, virkisti kovasti! Tavarat kasaan ja aamulla matkaan.

LAUANTAI 28.04.

Olin satamassa 03,30 koska laivan piti lähteä neljältä. Ei yhtään ihmistä, kissat juoksentelivat ja katselivat ihmeissään minua. Epäilin koko laivan tuloa, neljän jälkeen ajoi auto satamaan. Autossa oli kreikkalaisia miehiä ja kysyin heiltä, onko laiva tulossa? Kyllä se tulee, mutta ei tiedä koska - olemmehan Kreikassa!! Laiva tuli viiden jälkeen ja nimi on Akeraios. Matka meni hyvin ja puolenpäivän aikaan olin Dimitriksen pensionaatissa. Maalari maalaa sinisellä värillä ikkunanpokat, pöydät, tuolit ja portaat. Odotin Dimitristä avaamaan tavernaa, että saisin tinkiä huoneen hinnan muutamaksi päiväksi. Odotus palkitaan parin tunnin kuluttua Dimitriksen tarjoamalla kylmällä jääkahvilla.

Siivoilin huonetta asuttavaksi ja kävin taloksi. Katselen parvekkeelta, kun leipomon ovi käy tiuhaan ja tuoksu täyttää ilman. Vastapaistettu leipä on kreikkalaisille jokapäiväinen tuttavuus. Leipomo on myös tapaamispaikka ja naapurustosta tulee mummo jos toinenkin kippo kädessään - ateria kypsyy kätevästi uunin jälkilämmössä. Käyn ostamassa leipää ja leipuri muistuttaa, että huomenna on sunnuntai eikä ole silloin ole tuoretta leipää. Naapurissa suihkutetaan letkulla parvekkeita, ukko ei huomaa, että vesi virtaa koko ajan alla olevan moottoripyörän päälle. Illalla tapasin saksalaisen rouvan, joka vietti viisi viikkoa saarella, muita turisteja ei ole osunut kohdalleni.

SUNNUNTAI 29.04.

Tänään tulee kuuma päivä ja suunnitelmissa on matka Agios Konstantinos rannalle. Livadin ohitettuani jatkoin hiekkatietä ehkä viisi kilometriä, ei asutusta, rakenteilla oleva talo ja sitten siltarumpua korjaava mies. Kysyin, kuinka pitkä matka on Agios Konstaninokseen? Ainakin viisi kilometriä, käännyin takaisin, vesi alkoi loppua ja oli tosi kuuma. Palasin yläkylän kautta ja istahdin "pappakafenioon" olen ansainnut Metaxan. Juttelen albaaninaisen kanssa, kylän ukot istuvat kafeniassa ja tarkkailevat elämää. Sisään tullut turisti huomataan, kalimerat toivotetaan ystävällisin hymyn kera. Seuraan kaupankäyntiä, kassana toimiva "piironginlaatikko" on auki, sinne

asiakkaat laittavat rahan, jos albaanitarjoilija ei satu olemaan paikalla. Illalla menen koululle teatteriin, mitähän on odotettavissa? Teatteriin mennessäni kuulin kaupan edessä suomen kieltä, satamassa oli purjevene ja 8 suomalaista purjehtijaa. He olivat täydentämässä ruokavarastojaan. Teatteri oli hauska juttu, lasten esittämä ja se mitä ymmärsin ei ollut paljon, mutta tunnelma oli hupaisa.

Teatteriesitys koululla

MAANANTAI 30.04.

Tänään on vapunaatto, päivä on pilvinen ja viileä (kuten Suomessa). Kävelen repussa eväät ja uikkarit, tarkoituksena mennä rannalle kaupungin ulkopuolelle. Rannat ovat likaiset ja autiot, jatkan matkaa ja minut poimii autoonsa ystävällinen kreikkalainen pariskunta. Palasin kotiin, oli alkanut tuulla kovasti.

Sain vapputervehdyksiä ja join roséviininä kun ei ollut kuohuviiniä. Kihlapäivän kunniaksi Antti onnitteli minua. Illalla nousin Horaan, voi miten kaunis on tämä Hora, kapeita kujia kävellessä voi ihailia ihmeellisiä ovia, kaariportteja ja haaremiparvekkeita kukkaloistossaan. Tapasin kreikkalaisen naisen joka oli ollut vuosia Amerikassa ja nyt vietti eläkepäiviä saarella. Tapasin myös sveitsiläisen pariskunnan joka vietti 10 kk täällä, mies on lääkäri.

TIISTAI 01.05.

Vappuaamuna tuulee kovaa, juon kahvia parvekkeella ja aurinko paistelee vähän pilven takaa. Lähden katselemaan Vapun viettoa joka on hiljaista. Oviin on ilmestynyt kukkaseppeleitä. Käyn toimistossa kyselemässä koska tulisi seuraava laiva Kossille. Ei ole varmaa jos huomenna, mutta jos tuulee niin ei lähde. Nousen yläkylään ja menen hautausmaalle, sinne on aamulla haudattu mies. Hänen kuolinilmoituksensa oli sähköpölväissä. Palaan kotiin olen jäänyt koukkuun television säätiedotuksiin. Huomenna tuulee hirveästi luvataan. Illalla syön ihanassa tavernassa, mummo tarjoilee ja pappa korjaa verkkoja. Tapaan uuden turistin, ruotsalaisen miehen, joka kertoo että hänen pensionaatissaan on myös saksalainen nuori tyttö. Telkkarista tulee futista, Real Madrid ja Juventus?

KESKIVIIKKO 02.05.

Aamu valkeni aurinkoisena, tänään tulee varmasti laiva kun ei tuule niin paljon. Käyn toimistossa kysymässä laivan tulosta. Ei lähde, mahdollisesti huomenna. Vielä ei ole hätää, lomapäiviä on jäljellä. Myöhemmin tapaan sen saksalaisen tytön ja hän sanoi että illalla selviää lähteekö laiva,

mennään yhdessä kysymään sillä silloin laiva lähtee Pireuksesta. Illalla saamme liput, laiva on lähtenyt Pireuksesta ja on aamulla kuuden aikaan täällä. Syömme Dimitriksellä, saksalainen rouva, saksalainen tyttö ja ruotsalainen mies. On mukava ilta. Hora ja saari tuli viikon aikana tutuksi ja muutama taverna testatuksi, mutta oli aika päästä pois.

TORSTAI 03.05.

Kello herätti ja satamaan. Oli kaunis auringonnousu. Laiva lähti seitsemän aikaan, mitähän on edessä Kosilla viikon aikana? Silloin aikojen alussa Kos oli paratiisi ennen kuin se rakennettiin pilalle. Ruotsalaiset nuorisojoukot löysivät sen ja öykkäroinnillaan karkottivat muut. Onneksi Aigeianmeressä riittää saaria, niin pientä kylää ei olekaan ettei yösijaa löytyisi. Laivalla tapaan saman kreikkalaisen naisen kuin tulomatalla. Hänen isänsä oli juuri se vainaja joka haudattiin vappupäivänä Astipaleassa. Sydämessä liikahtaa arka ilon odotus, lämpöä hohkaa ainakin muistoista, lähestymme Kosia. Satamassa tapaan naisen, Irinin, hän tarjoaa majoitusta. Huone on aika huono, mutta paikka keskustassa. Illalla kävelen satamassa ja syön ihania "melitsanes kai skordo" ja nukkumaan.

PERJANTAI 04.05.

Herään virkeänä, pappa tuo aamukahvin huoneeseen ja lähden kävelemään rantoja pitkin. Kävelen 3-4 tuntia. Täällä on yllättävän paljon turisteja, lapsiperheitä ja eläkeläisiä. Kyllä yksin olo täällä on typerää, paikat ovat tuttuja ja istua yksin on aika keljua. Rahaa kuluu paljon enemmän kun kaikki on paljon kalliimpaa kuin pikku saarilla. Toisaalta olla huoneessa on myös tyhmää.

LAUANTAI 05.05.

Aamukahvin jälkeen lähden linja-autoasemalle. Ajattelen mennä Zian kylään. Zia on erityisen kaunis kylä, sen läpi virtaa puro. Zia on lintujen paratiisi, kylässä elää monia lintulajeja ja niiden viserrys on Ziassa jatkuvasti kuuluva ääni. Bussi nousee serpentiinitietä ylös, voi miten vihreää ja kaunista. Bussissa on kaksi turistia ja kaksi kreikkalaista. Kylä on hiljainen ja niin kaunis, luonto, talot, lintujen laulu ja kukkien paljous. Kävelen kylän halki tien päähän ja siinä on taulu tiestä vuorelle (Dikeos 846 m). Enköhän lähtisi?

Alan nousta ylöspäin kuin pakosta, alkutie on helppo, ohitan kreikkalaisen lammaspaimenen, talon mummo istuu pihalla ja puhdistaa viininlehtiä. Jatkan matkaa, muistan kun ensimmäisen kerran nousin vuorelle yksin, jälkeinpäin ajattelin että se oli tyhmä teko kun ei kukaan tiennyt missä olin ja nyt olen tekemässä saman uudelleen! En ole oppinut mitään!! Onhan minulla sentään kännykkä. Sitten tapaankin levähdyspaikalla ryhmän itävaltalaisia turisteja ja heillä on opas mukana, ohitan heidät ja ei kun ylöspäin. Polku on kivikkoinen ja vaikea, en anna periksi. Sigaa; sigaa! Saavutan tasangon, uusi nousu, huipulle on matkaa, vihdoinkin perillä.

Huipulla! on ihanaa - tuulee hurjasti ja näköalat ovat upeat. Oli tämä kokemus - minä isoäiti! Tehkääpä perässä! Syön eväät ja alan palata, itävaltalaiset tulevat vastaan. Pikkukirkko on huipulla ja sytytän kynttilän kauniissa kirkossa pois nukkuneiden muistoksi. Alas on päästävä, kukaan ei tule hakemaan, meno on vaikeaa koska kivet pyörivät jalkojen alla, mutta onnellisesti alhaalla. Tapaan teurastajan metsässä, hän nylkee lammasta joka roikkuu jaloistaan puunoksassa. Tuttu taverna ja OUSO olen sen ansainnut, itävaltalaiset tulevat myös samaan tavernaan. Miehet lyövät yhteen käsiään kuin voittajat ikään. Palaan kylään ja odottelen bussia, sama pariskunta kuin aamubussissa

on myös odottamassa. Lähtöaika on mennyt ja nainen kaupasta kertoo että auto lähti jo, auto ei nyt tullutkaan ylös asti vaikka piti - joo me olemme Kreikassa! Taksilla kaupunkiin ja illalla katselen erään perheen juhlintaa kun perheen vauva kastetaan.

Zian kylän kirkkopiha ja pappi

SUNNUNTAI 06.05.

Heräilen, on vähän kankea olo, kirkonkellot soivat ja messu alkaa, kello on kahdeksan. Päivä kuluu kaupungin kujilla, illalla ohitan paikan jossa suomalainen Helena huutelee sisään. Minulle tarjotaan teetä ja ousoa kun kurkkuni on vähän kipeä. Helena on Pirjon tuttu ja meillä riittää juttua.

MAANANTAI 07.05.

Heräilen nenä tukkoisena, mitähän tänään? Montako päivää vielä? Syön ihanan kreikkalaisen ruuan ja juon paikan omaa punaviiniä. Juttelen suomalaisen Elvin kanssa, hän on kokkina Kosilla, ollut yhdeksän vuotta. Laahustan kämpille.

TIISTAI 08.05.

Raija Porvoosta soittaa aamulla ja pyytää hotelliinsa. Vietämme päivää uima-altaalla ja syömme lounasta. Illalla katselen täysikuuta, joka istuu paikallaan kuin lautamies. Vanha viisaus on, että todella syvät ja merkittävät asiat ovat äärimmäisen yksinkertaisia. Taitaa olla vähän ikävä kotiin.

KESKIVIIKKO 09.05.

Tänään lähden taas Ziaan, viihdyn kylän hiljaisuudessa. Päivä on vähän pilvinen ja kylässä rauhallista. Minulle tarjotaan kahvia erään kodin puutarhassa. Tämä kylä on minulle erittäin rakas,

tuntemani perhe on asunut täällä ja olen käynyt heidän luonaan usein. Lapset ovat käyneet pientä koulua kylän keskustassa ja kirkko on heidän kastekirkkonsa. Nykyään he asuvat Ziparissa, valtatievarressa. Muistan perheen äidin joka oli erittäin siisti nainen, joka aamu luuta heilui kun hän lakaisi pihan. Talonsa seinätkin hän kalkitsi heti kun ne tummuivat ja joka päivä hän pesi pyykkiä portaikon alla olevassa kivikourussa johon vesi oli kannettava. Lakanat ja suuret pöytäliinatkin oli pestävä käsin. Paitsi kotinsa hän hoiti myös läheisen kirkon, esiliinan taskussa oli avain kirkkoon ja kun kyläläiset halusivat mennä kirkkoon rukoilemaan hän avasi oven, sytytti kynttilät ja vaihtoi kukat. Muistelen häntä lämmöllä ja kiitollisuudella. En ole tavannut ihmisiä jotka tietävät niin vähän, mutta ymmärtävät niin paljon.

TORSTAI 10.05.

Heräsin pirteänä. Tämä päivä ja yksi yö, sitten kotiin. Odotan innolla perjantaita. Pakkasin kamani ja taistelin laukun alas. Siivoojana ollut pakolaistyttö itki alhaalla, hän oli saanut lähtöpassin, voi kun sääliitti. Annoin hänelle rannerenkaan ja rahaa. Olin maksanut tähän pensionaattiin nämä päivät ja nyt halusin lähteä Annaan, josta pääsisin lentokentälle menevään bussiin huomenna. Annassa viileä, siedettävä huone. Emäntä oli ystävällinen ja halusi että tulisin ensi vuonna hänen luokseen asumaan. Hän tarjosi minulle kahvia ja Metaxaa. Söin hyvin ja lepäämään hyvissä ajoin.

Ystäväperheeni Kossilla

PERJANTAI 11.05.

Kaunis aamu, lähdän katsomaan ystävääni Mariaa. Hän on kotona, lapset koulussa ja mies töissä. Juon teetä ja vietän päivän hänen kanssaan. Menen taksilla kaupunkiin ja kiertelen keskustassa. Olen matkoillani päässyt lähemmäksi "todellista" kreikkalaista elämänmenoa, mikä pysyttelee piilossa seuramatkalaisilta. Välillä tosin tuntuu, että mitä enemmän heidän kanssaan viettää aikaa, sitä huonommin heitä tuntee. Aivan kuin heidän todellinen minänsä olisi syvällä piilossa ylenpalttisen energisyyden ja ulospäin suuntautuvan olemuksen takana. Ennen bussin lähtöä käyn syömässä ja hyvästelen Kosin ja tutut kreikkalaiset. Kentällä suomalaiset "votkaturistit" tankkaavat itseään ja ovat huimassa kunnossa.

"En toivo mitään,
en pelkää mitään,
olen vapaa"
(Kazantzakis)

t. Airi